

СТАН ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Бойко О.А., здобувач вищої освіти групи Ф2/1

Науковий керівник- Альбещенко О. С., канд. екон. наук, старший

викладач кафедри економіки підприємства

Миколаївський національний аграрний університет

Зниження рівня народжуваності до кризової позначки є головною причиною демографічної кризи в Україні. На сьогоднішній день Україна вже перетнула межу зниження народжуваності, що призводить до незворотнього руйнування демографічного потенціалу України, до втрати умов для відновлення населення країни.

Аналіз сучасної демографічної ситуації, свідчить про поглиблення демографічної кризи, більш інертної та практично некерованої, негативні наслідки якої для подальшого розвитку країни важко передбачити [1].

Дослідженням даного питання займалися такі вчені, як Г.І. Новицький, Ф.І. Чуманський, О.І. Ригельман, Я.А. Рубана. Суттєве значення для вивчення демографічної ситуації мали методичні розробки й конкретні дослідження вітчизняних вчених - А.І. Якобія, М.І. Тезякова, М.С. Уварова, М.П. Діатропова.

Істотне прискорення процесу зниження рівня народжуваності в Україні відбулося на початку 90-х у зв'язку з різким зниженням рівня життя громадян. Найшвидший темп скорочення чисельності населення припадає з 1993 до 1995 років. Це був період стрімкої інфляції і викликаного нею зниження реальних доходів населення, а також зростання безробіття у зв'язку із зупинкою тисяч підприємств. Перший національний Всеукраїнський перепис населення відбувся в Україні 5 грудня 2001 року (попередній було проведено у 1989 році – коли Україна ще перебувала у складі СРСР. За

період між двома переписами загальна кількість населення України скоротилася на 3291,2 тис. осіб, або на 6,3% [2]. За даними переписів, з 1989 до 2001 р. частка міських жителів майже не змінилася, понад дві третини населення України проживає в міських населених пунктах. Чисельність населення за оцінками Державної служби статистики України станом на 1 травня 2017 року склала 42 млн. 502 тис. осіб [3].

Демографічна ситуація в Україні набула характеру гострої демографічної кризи, основні ознаки якої – несприятливі зміни не тільки у кількості, а й, безпосередньо, здоров'ї населення. Сучасну демографічну ситуацію можна визначити як кризову саме тому, що спостерігається істотне погіршення здоров'я людей, що виявляється у зниженні середньої тривалості життя. Мають прогресуючий характер показники погіршення здоров'я дітей і підлітків. Причиною тому є радіоактивне і техногенне забруднення атмосфери, ґрунтів, водойм у більшості областей. Наслідком цього є зниження народжуваності, зростання потворності серед новонароджених, поширення спадкових хвороб тощо. Такий стан викликаний перш за все, недостатнім фінансуванням медичної галузі й неспроможністю останньої своєчасно і якісно надавати медичну допомогу населенню [4].

За даними смертності від серцево-судинних хвороб Україна ділить останнє місце в Європі з Болгарією, утричі випереджаючи розвинені країни. Поширеність хвороб серед населення протягом останніх 10 років зросла на 38% [5].

З метою поліпшення демографічної ситуації державі необхідно спрямувати соціально-економічну політику на розв'язання найгостріших проблем: стимулювання народжуваності, підвищення медичного обслуговування, посилення охорони та оплати праці, поліпшення побутових умов і впровадження здорового способу життя, створення широкої мережі державних та недержавних служб соціальної допомоги. Державі необхідно робити акценти не на кількісних, а на якісних параметрах демографічного відтворення. Необхідно сконцентрувати зусилля на

вирішенні поточних і стратегічних завдань – економічному забезпеченні відтворення населення, належному соціальному захисту сімей з дітьми та осіб похилого віку, поліпшенні екологічної ситуації, зниженні виробничого та побутового травматизму, популяризації здорового способу життя, забезпеченні доступності якісної медичної допомоги та освіти, що, зрештою, стане вагомим підґрунтям для переходу до сучасного режиму відтворення населення і підвищення тривалості повноцінного активного його життя.

Список використаних джерел

1. Рівень життя населення України / Інститут демографії та соц. дослідж., Держ. ком. статистики України; За ред. Л. М. Черенько. – К.: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2006.– 428 с.
2. Державна статистика України. – Режим досуп: www.ukrstat.gov.ua
3. Статистичний портал. –Режим доступу: www.ukrcensus.gov.ua
4. До питання про концепцію національної демополітики в Україні: Демографічні дослідження. – Вип.18. – К.: Ін.-т економіки НАН України, 2004. – С.40-41.
5. Концепція демографічного розвитку України на 2005-2015 роки. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.